

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VÀO XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN TRONG TÌNH HÌNH MỚI

✍️ ThS. Nguyễn Văn Lành

Trường Đào tạo Cán bộ Lê Hồng Phong TP. Hà Nội

● **TÓM TẮT:** Trong sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc (BVTQ) Việt Nam, Bác Hồ rất quan tâm đến vấn đề xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên. Trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” viết tháng 10/1947, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Người đảng viên, người cán bộ tốt muốn trở nên người cách mạng chân chính, không có gì là khó cả. Điều đó hoàn toàn do lòng mình mà ra. Lòng mình chỉ biết vì Đảng, vì Tổ quốc, vì đồng bào thì mình sẽ tiến đến chỗ chí công vô tư”. Người khẳng định: “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc...” và “Muôn việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém”.

● **Từ khóa:** Đạo đức cách mạng, Chủ nghĩa cá nhân, Tự soi, tự sửa, Nêu gương, Xây dựng, chỉnh đốn Đảng

● **ABSTRACT:** In the revolutionary cause of national liberation, and in the construction and defense of the Vietnamese Fatherland, President Ho Chi Minh paid great attention to the building of a team of cadres and Party members. In his work “Rectifying the Working Style” written in October 1947, President Ho Chi Minh clearly stated: “For a Party member or a good cadre to become a true revolutionary is not difficult at all. It all depends on one’s own heart. If one’s heart is devoted only to the Party, the Fatherland, and the people, then one will progress toward being truly impartial and selfless.” He affirmed: “Cadres are the root of all work...” and “All success or failure depends on whether the cadres are good or bad.”

● **Keywords:** Revolutionary ethics, Individualism, Self-reflection and self-correction, Leading by example, Party building and rectification.

Ngày nhận bài: 20/10/2024 - Ngày bình duyệt: 15/11/2024 - Ngày duyệt đăng: 26/11/2024

Trong Bản Di chúc cuối cùng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, trước khi từ biệt chúng ta, Người đã căn dặn: “Đảng ta là một đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần

kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có những luận điểm rất quan trọng về đạo đức cách mạng; tính tiên phong gương

mẫu của người cán bộ, đảng viên; công tác cán bộ; công tác tự phê bình và phê bình; công tác kiểm tra đối với cán bộ, đảng viên mà đến nay vẫn còn nguyên giá trị, vẫn còn nóng hổi tính thời sự trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên vừa hồng vừa chuyên, xây dựng một nước Việt Nam giàu mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh.

Đảng ta là Đảng cầm quyền, cán bộ, đảng viên là những người nắm giữ nhiều cương vị chủ chốt trong các cơ quan lãnh đạo của Đảng và Nhà nước. Đó là điều kiện thuận lợi để họ đem khả năng của mình cống hiến cho sự nghiệp cách mạng. Nhưng nếu Đảng không thường xuyên quan tâm giáo dục, rèn luyện đội ngũ cán bộ, đảng viên thì dễ dẫn đến nguy cơ quan liêu, cá nhân chủ nghĩa, xa rời quần chúng, đặc quyền đặc lợi, thoái hoá biến chất về đạo đức, lối sống. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn nhắc nhở cán bộ, đảng viên phải thường xuyên quan tâm rèn luyện đạo đức cách mạng, hết lòng, hết sức phục vụ nhân dân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã suốt đời không ngừng chăm lo xây dựng Đảng ta cả về chính trị, tư tưởng, tổ chức, kiểm tra, nhưng vẫn chú trọng hơn đến tư cách, đạo đức cách mạng của người cán bộ, đảng viên, Người nói: “Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”. Người không chỉ đề ra một hệ thống chuẩn mực đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên học tập mà bản thân Người đã suốt đời gương mẫu thực hiện. Nhờ tấm gương cao đẹp của Người và của các lãnh tụ tiền bối xung quanh Người, đa số cán bộ, đảng viên các thế hệ cách mạng đã hình thành được một nếp sống trọng đạo đức, cần kiệm, liêm chính, chí công vô tư. Vì vậy, trong diễn văn kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập Đảng, Bác đã khẳng định: Đảng ta là đạo đức, là văn minh. Sau

Cách mạng Tháng Tám thành công, khi trở thành Đảng cầm quyền, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhìn thấy trước hoàn cảnh mới, người cán bộ, đảng viên có chức, có quyền dễ bị quan liêu, hách dịch, tha hóa, biến chất, Người nói: “Có những người trong lúc đấu tranh thì hăng hái, trung thành, không sợ nguy hiểm, không sợ cực khổ, không sợ quân địch, nghĩa là có công với cách mạng. Song đến khi có ít nhiều quyền hạn trong tay thì đâm ra kiêu ngạo, xa xỉ, phạm vào tham ô, lãng phí, quan liêu, không tự giác, mà biến thành người có tội với cách mạng”. Người luôn nhắc nhở phải nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, xem tham ô, lãng phí, quan liêu,... là “thứ giặc nội xâm”, chung quy tất cả những thói hư tật xấu đều do từ chủ nghĩa cá nhân mà ra và cần kiên quyết chống.

Tại Hội nghị cán bộ toàn quốc quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI): “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”, khi đề cập tới vấn đề xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, đồng chí Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ rõ những biểu hiện sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên, thể hiện ở chỗ: Phai nhạt lý tưởng cách mạng, không kiên định con đường XHCN; dao động, thiếu niềm tin, sa sút ý chí chiến đấu, thấy đúng không bảo vệ, thấy sai không đấu tranh, phụ họa theo những nhận thức sai, quan điểm lệch lạc; không còn ý thức hết lòng vì nước, vì dân, không làm tròn bổn phận, chức trách được giao; không thực hiện đúng các nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt Đảng... Sự suy thoái về đạo đức, lối sống gắn liền với tư tưởng thực dụng, cơ hội, vụ lợi, hám danh, tham nhũng, lãng phí; bè phái, cục bộ, mất đoàn kết; phong cách quan liêu, xa dân, vô cảm trước khó khăn, bức xúc của dân; lối sống xa hoa, hưởng lạc... trong một bộ phận cán bộ, đảng viên, kể cả cán bộ cao cấp của Đảng, Nhà nước. Nguyên nhân chủ yếu dẫn đến tình trạng đó là, sự thiếu tu dưỡng,

rèn luyện, giảm sút ý chí chiến đấu; sa vào chủ nghĩa cá nhân, quên trách nhiệm, bôn phân trước Đảng, trước dân; ngại khó, ngại khổ, ngại va chạm; bất chấp đạo lý, dư luận; kỷ luật, kỷ cương không nghiêm của một bộ phận cán bộ, đảng viên; nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý không gương mẫu. Thắng thắn trong đánh giá, trên tinh thần phê phán, nhìn thẳng vào sự thật, đề xuất những giải pháp thiết thực trên quan điểm đổi mới. Đáng lưu ý là, khi phê phán sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống của cán bộ, đảng viên, Nghị quyết đã cho thấy, những biểu hiện suy thoái không chỉ xảy ra ở đảng viên thường mà còn ở những đảng viên giữ chức vụ, được giao trọng trách, đó là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, mà trên thực tế thì ở cấp nào, ngành nào, địa phương nào cũng có. Hơn nữa, theo Nghị quyết, tình trạng suy thoái đó còn có ở một số cán bộ cao cấp. Mọi biểu hiện suy thoái như Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI) đã nêu đều có thể quy vào chủ nghĩa cá nhân, ích kỷ, cơ hội, thực dụng, chạy theo danh, lợi, tiền tài, kèn cựa địa vị, cục bộ,...

Sinh thời, Hồ Chí Minh coi chủ nghĩa cá nhân là “giặc nội xâm”, một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng. “Địch bên ngoài không đáng sợ. Địch bên trong đáng sợ hơn, vì nó phá hoại từ trong phá ra”. Người nhấn mạnh, đạo đức là gốc của người cách mạng nhưng không coi nhẹ tài năng. Người nói: người có đức mà không có tài thì dùng vào việc gì cũng khó, nhưng người có tài mà không có đức thì không dùng vào việc gì được cả. Với mọi cán bộ, đảng viên, Người yêu cầu: vững về chính trị, giỏi về chuyên môn; nghề nào cũng phải học, phải thông thạo. Người nhắc nhở: không thể lãnh đạo chung chung được nữa, chỉ có nhiệt tình không thôi thì chưa đủ, phải có tri thức nữa. Ngoài phẩm chất, năng lực, Người còn yêu cầu người cán bộ cách mạng phải có phong cách công tác khoa học, chống chủ quan, khoe khoang, kiêu ngạo, quan liêu đại khái, phô trương,

ham chuộng hình thức; chống lối làm việc gấp đầu hay đẩy, thiếu kế hoạch, thiếu kiểm tra. Người căn dặn “Đạo đức cách mạng không phải trên trời sa xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hằng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong”, vì vậy, người cán bộ đảng viên phải thường xuyên rèn luyện, tu dưỡng đạo đức cách mạng ở mọi lúc, mọi nơi, mọi lĩnh vực và môi trường công tác.

Người đặc biệt coi trọng việc xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng. Người coi đây là công việc gốc của Đảng. Bản lĩnh người cán bộ cách mạng là sự kết tinh những phẩm chất nhân cách ở họ, tạo nên năng lực “dĩ bất biến, ứng vạn biến”, thể hiện tập trung ở tính kiên định, sáng tạo, quyết làm và biết làm. Theo tư tưởng của Người, phải có một đội ngũ cán bộ như thể cách mạng mới thắng lợi. Người khẳng định: “Phải đào tạo một mớ cán bộ phụ trách, có gan làm việc. Có thể Đảng mới thành công”. Người cán bộ có bản lĩnh là người rất trung thành, kiên định với sự nghiệp cách mạng, bao giờ cũng kiên quyết làm theo mệnh lệnh của Đảng, vô luận hoàn cảnh thế nào, lòng họ cũng không thay đổi. Đó cũng là người biết tùy cơ ứng biến, hết sức sáng tạo trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Không có sáng kiến thì không phải người lãnh đạo”. Bác cho rằng: Trong bất cứ thời kỳ nào của cách mạng, cán bộ và công tác cán bộ cũng là vấn đề trọng yếu. Công tác cán bộ chẳng những có ý nghĩa to lớn đối với công tác xây dựng Đảng, mà còn góp phần quyết định đến việc thành bại trong quá trình tổ chức và lãnh đạo cách mạng của Đảng. Người đã đề ra phương pháp công tác của người cán bộ, đảng viên, Người viết: “Đảng viên đi trước, làng nước theo sau”. Sự gương mẫu đi đầu, lời nói đi đôi với việc làm mẫu mực là sự thuyết phục, cảm hóa để lôi cuốn nhân dân vào các phong trào cách mạng. Theo Bác, cán bộ, đảng viên phải làm gương cho nhân

dân cả về lời nói và việc làm, để cho dân tin, dân phục, dân yêu, từ đó làm cho dân tin Đảng, phục Đảng, yêu Đảng và làm theo chính sách của Đảng và Chính phủ. Đảng lãnh đạo, Đảng cầm quyền thì người lãnh đạo cấp cao, người có chức vụ càng cao phải thể hiện là tấm gương càng sáng, để cấp dưới và quần chúng noi theo,

Ngày nay, đất nước ta đang tiến vào thời kỳ phát triển mới, thời cơ và thuận lợi đang mở ra, đồng thời cũng còn không ít khó khăn. Nước ta vẫn đứng trước nhiều thách thức lớn, đan xen. Tình trạng suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí còn nghiêm trọng,... Những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” có diễn biến phức tạp. Các thế lực thù địch tiếp tục thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình”, gây bạo loạn lật đổ, sử dụng các chiêu bài “dân chủ”, “nhân quyền” hòng làm thay đổi chế độ chính trị ở nước ta”. Quán triệt và thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa XII) tiếp tục học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, cần thực hiện tốt một số nội dung cơ bản sau:

Một là, cần tiếp tục quán triệt và thực hiện có hiệu quả Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XI) “Một số vấn đề về xây dựng chính đồn Đảng hiện nay”, nắm vững, vận dụng tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, trên cơ sở đó có sự thống nhất cao về ý chí, quyết tâm, thấy đầy đủ trách nhiệm của mình để gương mẫu, tự giác thực hiện và chỉ đạo, tổ chức thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Đảng trên mỗi cương vị công tác tại địa bàn, lĩnh vực do mình phụ trách. Đồng thời, qua đó tạo sự chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động trong toàn Đảng bộ, làm cho mỗi cán bộ, đảng viên không ngừng tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, thực sự là tấm gương về

phẩm chất đạo đức, lối sống trong sáng.

Hai là, từng cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, đặc biệt là người đứng đầu, người chủ trì phải tự giác, gương mẫu làm trước tự kiểm điểm, soi lại mình, đơn vị mình, gia đình mình, cái gì tốt thì phát huy, cái gì khiếm khuyết thì tự điều chỉnh khắc phục, cái gì xấu thì tự gột rửa, tự sửa mình. Mọi cán bộ, đảng viên đều phải tự phê bình và phê bình, sửa chữa khuyết điểm của mình, chứ không phải chỉ đứng ngoài mà phê bình, hoặc “chờ xem”, coi như mình không có gì khuyết điểm. Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng: Đảng là một bộ phận của xã hội, cũng không tránh khỏi những tập tục, tính nết, khuyết điểm, thói xấu của xã hội lây ngấm vào. Thực tế cho thấy, trong Đảng không phải là người người đều tốt, việc việc đều hay. Người chỉ rõ: Đảng cách mạng cần tự phê bình và phê bình như ta cần không khí; cũng như người có bệnh, nếu giấu giếm bệnh tật trong mình không dám uống thuốc, để bệnh ngày càng nặng thêm, nguy đến tính mạng; “mỗi cán bộ, mỗi đảng viên, mỗi ngày phải tự kiểm điểm, tự phê bình, tự sửa chữa như mỗi ngày phải rửa mặt. Được như thế thì trong Đảng sẽ không có bệnh, mà Đảng sẽ mạnh khoẻ vô cùng”.

Ba là, mỗi tổ chức cơ sở của đảng phải thực hiện đồng bộ, tổng hợp đồng thời có trọng tâm, trọng điểm 8 nhiệm vụ nêu trong Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI, các nghị quyết, chỉ thị, các quy định khác của Đảng và Nhà nước; kết hợp giữa “xây và chống”, “chống và xây”. Nêu gương những người tốt, việc tốt; ngăn ngừa, cảnh báo, phê phán những việc làm sai trái; đấu tranh mạnh mẽ chống chủ nghĩa cá nhân, chống tham ô, tham nhũng, tiêu cực; xử lý nghiêm những hành vi vi phạm kỷ luật Đảng, pháp luật của Nhà nước. Tăng cường công tác giáo dục, rèn luyện, quản lý đảng viên, cán bộ; công tác kiểm tra, thanh tra, giám sát, kiểm toán của các cơ quan

chức năng; nâng cao sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng; phát huy vai trò giám sát của nhân dân, các đoàn thể, của báo chí, công luận.

Bốn là, mỗi tổ chức cơ sở đảng, chính quyền các cấp cần coi trọng xây dựng quy chế làm việc, xác định rõ quyền hạn, trách nhiệm của từng cá nhân, tổ chức. Xây dựng quy chế kiểm tra, giám sát có hiệu quả; phương pháp kiểm tra phải đồng bộ từ trên xuống và từ dưới lên nhằm mục đích phát hiện những sai lầm trong tư tưởng và hành động của cán bộ, đảng viên để kịp thời sửa chữa. Hồ Chí Minh nói: “Kiểm soát khéo, bao nhiêu khuyết điểm lòi ra hết, hơn nữa kiểm tra khéo về sau khuyết điểm nhất định bớt đi”. Có chế tài xử lý nghiêm những trường hợp chạy chức, chạy quyền, chạy chỗ, chạy tội, chạy tuổi, chạy bằng cấp, chạy huân chương,... Thực hiện tốt công tác sơ kết, tổng kết, đánh giá kết quả trong các hoạt động lãnh đạo, quản lý của mỗi tổ chức, mỗi cá nhân.

Các cấp ủy Đảng, chính quyền và đoàn thể cần quán triệt và tổ chức thực hiện một cách tích cực, sâu sắc, hiệu quả tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, nâng cao đạo đức cách mạng, đưa tinh thần Nghị quyết Đại hội đại Đảng toàn quốc lần thứ XI và thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 (khóa XI) về đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên nhanh chóng đi vào hiện thực làm cho Đảng ta ngày càng vững mạnh ngang tầm với nhiệm vụ, lãnh đạo thành công sự nghiệp đổi mới xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam XHCN trong tình hình mới.

Mỗi cấp ủy, mỗi tổ chức cơ sở Đảng mãi mãi thấm nhuần và thực hiện tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về công tác xây dựng Đảng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên có đủ phẩm chất và năng lực, xứng đáng là người lãnh đạo và là người đày tớ thật trung thành của nhân dân, theo đúng lời căn dặn của Bác trước lúc ra đi./.